

L'ànima de la Festa Major: la cultura popular i tradicional catalana a la Festa Major de Terrassa

---

«La Festa diu molt del que som i del que hem estat els terrassencs i les terrassenques al llarg de la història, però també de la nostra voluntat de mirar cap al futur, de progressar, de fer pinya per construir la ciutat que somiem i que volem.»

Jordi Ballart i Pastor. Alcalde de Terrassa.

Presentació

La Festa Major és un dels dies més esperats pels vilatans i vilatanes d'un poble o d'una ciutat. És un esclat d'alegria col·lectiu, de convivència de tots aquells que hi participen, de cooperació de tots els que fan possible que encara segueixi present i de la ciutadania. La Festa Major és allò més íntim de la ciutat, allò que expressa la nostra identitat. És la nostra gran festa, la més important de l'any, la que ens identifica i ens diferencia de les altres.

El meu treball de recerca es titula «L'ànima de la Festa Major». Penso que la Festa Major és més que una simple setmana de festa per a la ciutat. Considero que és un sentiment, que la Festa Major té ànima i està formada per l'ànima de tots els terrassencs. La meva principal hipòtesi és que els ciutadans no tenen prou coneixement sobre la

---

Disseny: Roc Prat Grau www.benet.rocprat Escola Municipal d'Art i Disseny

---

cultura popular de la Festa Major i crec que els barris més allunyats del centre són els que menys informació tenen en comparació amb els més centrícs, com el propi Centre o Ca n'Aurell. Tot i això, molts barris tenen una entitat de cultura catalana i, per tant, una part dels veïns hi estan vinculats.

Els objectius que vull assolir amb aquest treball són: millorar el coneixement sobre la Festa Major de Terrassa, conèixer la seva història, descobrir la importància que té per als terrassencs i saber quin és el coneixement actual de la Festa Major i dels actes que la formen. Tot i això, el principal objectiu és millorar el meu coneixement sobre la part interna i organitzativa de la Festa.

Metodologia

La metodologia que he fet servir han estat dues entrevistes a persones que hi estan molt vinculades: el Sr. Amadeu Aguado (regidor de Cultura de la ciutat de Terrassa) i el Sr. Jordi Grau (escultor encarregat de fer el Capgròs de l'Any). A més, he fet dues enquestes: una dirigida a membres de colles de cultura popular, i l'altra, a terrassencs de tots els barris de Terrassa. He buscat, també, informació en documents escrits, audiovisuals i a Internet.

Cos del treball

La Festa Major de Terrassa se celebra el primer cap de setmana després de Sant Pere (29 de juny), és a dir, a finals del mes de juny i els primers dies de juliol. La festa se celebra en honor als sants patrons de la ciutat: Sant Valentí, Sant Pere i Sant Cristòfol, i normalment es desenvolupa al centre de la ciutat i al Parc de Vallparadís. La Festa actual està ben definida, però al llarg de la història s'ha hagut d'anar adaptant. La Festa té l'origen en una celebració religiosa que es feia a les societats agrícoles, per celebrar les collites. Més endavant, amb la Renaixença, es van incorporar actes de cultura popular com nans, gegants i bastoners. Durant la República, la Festa va patir un gran canvi, ja que es van suprimir tots els actes de caràcter més religiós. Durant la Guerra Civil, la Festa va quedar aturada, i amb l'arribada del Franquisme es van recuperar els actes religiosos que s'havien perdut durant la República, tot i que va perdre molta popularitat i, fins i tot, va estar a punt de desaparèixer. Per acabar, la mort de Franco va permetre que les entitats que s'havien creat fins aquell moment, juntament amb les que es crearen a principis dels anys vuitanta, donessin un impuls per assolir una festa més popular fins a arribar a la que coneixem avui en dia.

La Festa Major comença un divendres amb la Baixada del Drac i acaba un dimecres amb el Castell de Focs i la cantada d'havaneres, on es reparteix rom cremat.

A la nostra Festa hi trobem actes molt diferents: actes únics i característics de la ciutat, com ara el Capgròs de l'Any; actes més històrics, com el Ball de Revetlla, i, per acabar, actes més moderns com el Correfoc. A més, hi ha actes que es podrien considerar extres, com l'actuació que fa el Bitxo del Torrent Mitger a la plaça del Progrés. Com tota festa, la Festa Major s'ha d'organitzar, i la cultura popular s'organitza a partir d'uns protocols acordats per les entitats i l'Ajuntament, que marquen les pautes a seguir a cada acte de la Festa, juntament amb les normatives que tenen com a objectiu evitar els conflictes durant la Festa i assegurar un bon funcionament.

L'Ajuntament és el principal organitzador de la Festa, i s'encarrega de coordinar els diferents actes que hi ha, organitzats per les diferents entitats. També aporta la infraestructura necessària i s'ocupa directament de l'organització d'alguns actes, com els concerts, així com de gestionar l'àmbit econòmic, tant dels ingressos com del repartiment de les subvencions per als diferents actes. Finalment, l'Ajuntament coordina la seguretat de la Festa Major amb la Policia Municipal i els Voluntaris Terrassa i manté un pla d'emergències per si hi ha algun imprevist.

A les entitats de la ciutat trobem que hi participen més dones, tot i que hi ha força igualtat. La majoria de participants són joves entre 15 i 29 anys, però també hi ha un 3% de gent més gran de 65 anys. Bona part són de Terrassa, tot i que també hi trobem gent de fora com ara de Mallorca o d'Ucraïna. La majoria forma part d'una entitat de cultura, però un 30% forma part de dues. Una de les tendències és la de formar part d'una colla castellera i d'una entitat de foc. Al llarg dels últims anys, potser per la crisi i perquè és un oci gratuït, ha augmentat el nombre de participants i per aquest motiu els novells estan igualats amb els que porten més de cinc anys en el món cultural; la majoria de membres hi van entrar per afició, és a dir, perquè els agradava.

Els participants consideren que els valors més importants que aporta la cultura popular són els de la tradició, la catalanitat i la cultura, és a dir, els que tenen a veure amb fer país i mostrar la nostra ciutat i la nostra cultura. També són importants la cooperació i el treball en equip, l'amistat, la diversió i la companyonia.

Pel que fa al coneixement dels ciutadans i ciutadanes, trobem que un 20% dels enquestats formen o han format part d'una entitat de cultura: la majoria d'una colla castellera o d'una colla de foc. El 86% dels ciutadans i ciutadanes participen a la Festa Major de la ciutat, dels quals un 30% participa també a la del seu barri. Cal destacar que un 8% no participa en cap de les dues per falta d'interès o perquè marxen. Els actes més coneguts són els més moderns, com el Correfoc, i els actes més històrics han perdut popularitat i poca gent els coneix, com el Ball de Plaça. S'ha de dir que l'acte més conegut és el Castell de Focs, el que tanca la Festa i el que aplega un públic molt més variat. Per acabar, observem que al barri on més coneixement hi ha de la Festa és a la Cogullada, que es troba per sobre del Centre, on trobem posicions molt variades. Tot i això, podem afirmar que als barris més perifèrics, com ara Ca n'Anglada, és on hi ha més desconeixement.

Conclusions

Totes aquestes conclusions de les enquestes formen part de les conclusions generals del meu treball. Considero que aquest treball m'ha permès conèixer dues persones molt vinculades amb la Festa, com el Sr. Grau i el Sr. Aguado. Aquest últim m'ha permès conèixer la part interna i organitzativa de la Festa, una de les parts que més m'interessaven. També he pogut descobrir la seva evolució i he pogut aprendre a fer servir una metodologia i a entrevistar.

Per tal de potenciar la cultura popular terrassenca, ja que n'hi ha un desconeixement molt evident, he realitzat una pàgina web que podeu trobar a: <www.lanimadela festa.cat>.

Bibliografia

Pel que fa a la bibliografia, he utilitzat publicacions sobre la Festa Major i la cultura popular de Terrassa com el llibre De la nostra Festa Major. També he utilitzat recursos audiovisuals com un reportatge de Canal Terrassa sobre la Baixada del Drac. I per acabar, he consultat el web de l'Ajuntament, recursos lingüístics com l'Optimot, pàgines web de les entitats, com ara la del Casinet de l'Espardenya, i, per últim, el web de la Generalitat.

